

بررسی اسناد یونسکو در رابطه با جامعه اطلاعاتی (wsis) و آزادی اطلاعات

دکتر بی بی سادات میراسماعیلی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد دماوند، گروه ارتباطات، دماوند، ایران

(نویسنده و عهده‌دار مکاتبات) f.miresmaili@gmail.com

فائزه سادات مالکی کارشناس ارشد، مدیریت اجرایی

چکیده:

جامعه اطلاعاتی با سرعتی سرسام آور در حال تحول است و جامعه صنعتی قرن بیستم به سرعت جای خود را به جامعه اطلاعاتی قرن بیست و یکم می دهد. جامعه اطلاعاتی بازگوکننده توسعه تکنولوژی های نوین ارتباطی و اطلاعاتی و تجدید سازمان جامعه پیرامون جریان اطلاعات است. جامعه اطلاعاتی وسیله ای برای توسعه اقتصادی، اجتماعی، است موتوری برای رشد و توسعه ستون مرکزی ساخت یک اقتصاد و جامعه جهانی می باشد. آزادی اطلاعات یک حق بنیادین بشر است، و سنگ بنای تمام آزادی هاست، آزادی اطلاعات به طور ضمنی در برگیرنده حق گردآوری، ارسال و انتشار اخبار در هر جا و توسط هر کس بدون هیچ منعی. در این پژوهش اسناد یونسکو درباره جامعه اطلاعاتی (WSIS) و آزادی اطلاعات به روش تحلیل محتوا مورد بررسی قرار گرفته است. هدف این پژوهش بررسی و شناخت روند مصوبات اجلاس های سازمان ملل درباره "جامعه اطلاعاتی" و "آزادی اطلاعات" می باشد و همچنین آشنا کردن ایران با مباحثات اصلی پیرامون جامعه اطلاعاتی و آزادی اطلاعات که مورد تأکید در اسناد یونسکو می باشد و ایران با شناخت موضوعات اهداف و زمینه های اصلی پیرامون جامعه اطلاعاتی و آزادی اطلاعات بتواند مشارکت فعال در جامعه اطلاعاتی داشته باشد. با توجه به نتایج این بررسی دولتمردان بتوانند شرایط اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی را برای ایجاد جامعه اطلاعاتی فراهم نمایند. برای انجام این تحقیق نمونه ای به حجم ۳۹۰ ماده یا قانون یا پروتکل از اسناد یونسکو از سال ۱۹۸۷ تا سال ۲۰۰۳ انتخاب شد و متغیرهای مورد نظر در این نمونه ها مورد بررسی قرار گرفت.

واژگان کلیدی: جامعه اطلاعاتی، آزادی اطلاعات، اینترنت، یونسکو، اقتصاد اطلاعاتی

بیان مسئله

اصطلاح جامعه اطلاعاتی^۲ بازگو کننده‌ی توسعه تکنولوژی‌های نوین اطلاعاتی و تجدید □ سازمان جامعه، پیرامون جریان اطلاعات است. امروزه اطلاعات در تمام صور خود به کمک شبکه‌های انفورماتیک، با سرعتی بیش از پیش در دسترس است و این روند با توجه به کاربرد روزافزون بزرگراه‌های اطلاعاتی در حال سرعت گرفتن است و اطلاعات به عنوان یک کالای بیش از پیش قیمتی، در عرصه‌ی تمدن کنونی جهان ظاهر می‌شود (monoto, 1996). هرچند که حداقل انواعی از اطلاعات همیشه و در همه‌ی جوامع از جنبه‌های خاصی اهمیت داشته‌است. استقرار این جامعه (جامعه اطلاعاتی) سبب ایجاد صنایع تازه، مشاغل تازه و محصولات تازه می‌گردد، واقعیتی که زمینه‌های اقتصادی جامعه را با مظاهر تازه‌ای مواجه می‌کند. البته این سیستم فنی بسیار سریع صرفنظر از ابعاد اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی خود مباحث خاصی را از نظر فلسفی نیز مطرح می‌کند (آیا انسان خوشبخت‌تر از قبل خواهد شد؟). امروزه کمتر کشوری را می‌توان در دنیا سراغ گرفت که از بکارگیری دست آوردهای این تکنولوژی‌های نوین و به ویژه بخش انفورماتیک آن بکلی برکنار و یا بی بهره باشد، و اگر در تولید اطلاعات سهمیم نیست، سهمی در مصرف آن نداشته باشد. ز سوی دیگر در طول دهه‌ی جاری حجم سرمایه‌گذاری‌های غیرمادی، در درون مؤسسات تولیدی و صنعتی به میزانی حدود سه برابر سرمایه‌گذاری‌های مادی رسیده است. دانش‌ها، مهارت‌ها و توانایی‌ها امروزه به منبع اصلی ثروت مؤسسات، مناطق و کشورها مبدل شده است و این یکی از ویژگی‌های عصر فراصنعت و در آستانه‌ی ظهور جامعه‌ی اطلاعاتی است (marot, 1996).

در بحث جامعه‌ی اطلاعاتی اینترنت دارای جایگاهی مهم است. این تکنولوژی با دگرگون‌سازی بنیادین مفاهیم و ادراکات از زمان و فضا، با عرضه‌ی قسمت قابل توجهی از دانش‌های بشری به شکل آنی و برای همه، با امکان‌پذیر ساختن رابطه‌ی مستقیم و فوری میان افرادی که حتی در فاصله‌های بسیار جغرافیایی قرار دارند، به گونه‌ای غیر قابل تردید جهان اطلاعات را عمیقاً دگرگون ساخته است. این پدیده‌ی نوین دارای زمینه‌ها و نتایجی است، که باید مورد تجزیه و تحلیل قرار گیرد. با توسعه‌ی شبکه‌ها، دهکده‌ی جهانی در حال شکل‌گیری است و رسانه‌های سنتی در معرض تحولند. انفورماتیک شدن جامعه با غیر مادی شدن وسیع اطلاعات همراه است، و اینها واقعیتی است که نمی‌تواند حساسیت‌های خاصی را در جامعه به وجود نیآورد، جامعه‌ای که بیش از پیش به ماشین اطمینان پیدا کرده است (leoplod, 1995).

علیرغم همه این تحولات می‌دانیم که این تکنولوژی تازه به معنی حذف تکنولوژی‌های قبلی نبوده است. در این مورد اغلب پژوهشگران معتقدند، که حداقل تا زمانی که ما می‌توانیم پیش بینی کنیم، رسانه‌های سنتی از میان نخواهند رفت. آنچه بیشتر تغییر کرده است، تکنولوژی حاوی پیام هاست. فیلم را می‌توان در سینما، خانه، تلویزیون و یا دستگاه ویدئو تماشا کرد، و رادیو در آشپزخانه، اتاق نشیمن، اتومبیل، اتوبوس، ساحل دریا و یا در پارک در کنار ماست (ljubic, 2000). از آنجا که با مطرح شدن این واقعیت‌ها در جامعه‌ی ما، انجام یک بررسی کلی پیرامون ویژگی‌ها و تأثیرات این دگرگونی مهم اطلاعاتی ضرورت داشت، بررسی اسناد یونسکو درباره‌ی اطلاعاتی و آزادی اطلاعات، با این انگیزه آغاز شد که موضوع را از ابعاد مختلف مورد بررسی قرار دهیم، و تا آنجا که امکان‌پذیر باشد ویژگی‌ها، امکانات، موقعیت، پی آمدها مسائل ناشی از آن را مورد تجزیه و تحلیل قرار دهیم، و بدانیم برای رسیدن به آن چه مراحل را پشت سر بگذاریم. اصول‌ها و راهبردهای جامعه‌ی اطلاعاتی مورد تأکید در اسناد یونسکو چه می‌باشد. بدانیم ویژگی‌های اصلی جامعه اطلاعاتی مورد تأکید در اسناد یونسکو چه می‌باشد. به چه موضوعاتی در رابطه با جامعه اطلاعاتی، در اسنادهای یونسکو پرداخته شده است. زمینه‌های مورد تأکید در اسناد چیست، و بدانیم در اسناد سازمان ملل برای رسیدن به جامعه‌ی اطلاعاتی، رسانه‌ها، دولت‌ها و بخش‌های خصوصی و جامعه‌ی مدنی چه نقشی دارند. به

² Information Society .

طور کلی، مقصود از بررسی اسناد یونسکو درباره‌ی جامعه‌ی اطلاعاتی WSIS و آزادی اطلاعات این است، که بدانیم که در این اسناد به چه موضوعاتی و مفاهیمی و زمینه‌هایی در رابطه با جامعه‌ی اطلاعاتی و آزادی اطلاعات تأکید شده است. و رویکرد اسناد به ظرفیت‌سازی، موضوع شکاف دیجیتال و نقش دولت‌ها، گفتگوی تمدن‌ها، صلح جهانی، جایگاه کشورهای در حال توسعه، نقش بخش خصوصی، نقش جامعه مدنی، نقش رسانه‌ها، پیشبرد کثرت‌گرایی، تقویت فرهنگ همکاری و مساعدت بین‌المللی، سیستم‌های اطلاعاتی، راهبرد ارتباط نوین و اولویت‌ها چیست، و بدانیم که تأکید اسناد بر توسعه ارتباطات، تقویت هویت فرهنگی و تکثر زبانی، توسعه ابزار مناسب آموزشی، ارتباطات در خدمت بشر، اطلاعات و دموکراسی، اطمینان و امنیت آزادی بیان، جریان آزاد اطلاعات و گردش بین‌المللی اخبار، میراث دیجیتال، مشارکت فعال در ایجاد شبکه‌های منطقه‌ای، و آرمان‌ها و اهداف جامعه اطلاعاتی، تأثیر اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی فناوری نوین ارتباطی، کنترل و ارزش یابی پروژه‌های توسعه ارتباطات، زیر ساخت‌ها، زمینه‌های پیشرفت ارتباطات الکترونی، اطمینان و امنیت از فناوری‌های ارتباطی، موانع مورد تأکید، مشارکت زنان چیست.

ضرورت و اهمیت تحقیق:

در پایان هزاره دوم میلادی چند رویداد که از اهمیت تاریخی برخوردارند، چشم انداز اجتماعی زندگی انسان را دگرگون ساخته‌اند. انقلاب تکنولوژیک که حول محور تکنولوژی‌های اطلاعات متمرکز است، با سرعتی شتابان در کار شکل دهی مجدد بنیان مادی جامعه است. اقتصادهای سرتاسر جهان به یکدیگر وابسته شده‌اند، و در سیستمی که هندسه‌ی آن همواره در حال تغییر است، شکلی جدید از روابط میان اقتصاد، دولت و جامعه ایجاد کرده‌اند. سرمایه داری نیز دستخوش تجدید ساختاری بنیادین شده است. مدیریت انعطاف‌پذیرتر، تمرکز زدایی و شبکه‌ای شدن شرکت‌ها در روابط داخلی و بین شرکتی، قدرت یافتن چشمگیری سرمایه در برابر نیروی کار و در نتیجه کاهش نفوذ جنبش کارگری، فردی شدن و تنوع روز افزون روابط کاری، مشارکت گسترده (غالباً تحت شرایط تبعیض‌آمیز) زنان در بازار کار؛ دخالت دولت برای آزادسازی گزینشی بازارها؛ حذف دولت‌های رفاهی که شدت جهت‌گیری آن به ماهیت نیروها و نهادهای سیاسی هر جامعه بستگی دارد؛ و افزایش رقابت اقتصادی جهانی در شرایط تمایز فزاینده جغرافیایی و فرهنگی که زمینه‌ساز انباشت سرمایه و مدیریت است، از ویژگی‌های بارز این تجدید ساختار به شمار می‌رود (کستلز، ۱۳۸۰).

بطور کلی جامعه اطلاعاتی یک مفهوم در حال تحول است، که در جهان در سطوح متفاوتی تحقق یافته و بیانگر مراحل متفاوت توسعه است، تغییرات فنی و دیگر دگرگونی‌ها به سرعت در حال متحول کردن محیطی هستند، که جامعه اطلاعاتی در آن شکل می‌گیرد، و همه طرف‌های ذی نفع نقش مهمی در جامعه اطلاعاتی ایفا می‌کنند، به ویژه از طریق مشارکت‌ها: دولت‌ها در طرح ریزی و اجرای استراتژی‌های الکترونیکی جامع، آینده نگر و پایدار ملی نقش پیشگام را دارند و بخش خصوصی و جامعه مدنی در گفت و گو با حکومت نقش مشاوره‌ای مهمی در طراحی استراتژی‌های الکترونیکی ملی دارند. و پایبندی بخش خصوصی در توسعه و اشاعه فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی برای زیر ساخت، محتوا و کاربردها حائز اهمیت می‌باشد، و نهادهای بین‌المللی و منطقه‌ای از جمله نهادهای مالی بین‌المللی در در آمیختن استفاده از فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی با فرآیند توسعه و در دسترس قرار دادن منابع لازم، برای ایجاد جامعه اطلاعاتی و در ارزیابی پیشرفت‌های به دست آمده نقش مهمی دارند (www.iranwsis.org). با انجام این تحقیق و بررسی اسناد یونسکو درباره جامعه اطلاعاتی و آزادی اطلاعات درک بهتری از این انقلاب و اثرات آن بر جامعه بین‌المللی دست می‌یابیم و همه‌ی طرف‌های ذینفع به درک مشترکی از نقش خود می‌رسند، نقشی که تضمین کننده استقرار علمی جامعه اطلاعاتی به گونه‌ای هموار و هماهنگ است، و موجب آشنا کردن ایران با مباحثات اصلی پیرامون جامعه اطلاعاتی و آزادی اطلاعات در سازمان ملل و اسناد یونسکو برای کمک به مشارکت فعالانه ایران در جامعه اطلاعاتی می‌باشد. و رسیدن ایران به یک ارائه‌ی سیاسی روشن برای دستیابی به هدف‌های جامعه اطلاعاتی است که منعکس کننده‌ی منافع گوناگون همه گروه‌های ذی نفع و مردم می‌باشد. به روشنی پیداست که رسیدن به

چنین دستاوردی با این ماهیت مستلزم آگاهی و مشارکت همه‌ی نهادهای عمومی و خصوصی است. مشارکتی که همگان با آگاهی از مباحثات اصلی جامعه اطلاعاتی به شدت و فعالانه به سوی آن فراخوانده می‌شوند. دانشجویان ارتباطات و کسانیکه در این زمینه ارتباطات فعالیت می‌کنند با مباحثات اصلی اسناد آشنا می‌شوند، و دست اندرکاران با نکات مهم در این زمینه آشنا شوند، و در جهت رفع مشکلات و موانع رسیدن به جامعه اطلاعاتی کوشا باشند. و زمینه‌های لازم را برای مشارکت فعالانه ایران در جامعه اطلاعاتی محقق سازند، و موانع موجود بر سر راه را از میان بردارند. دست اندرکاران و مسئولان کوشش کنند، که همگان بتوانند به اطلاعات و دانش دسترسی داشته باشند و آن را بکار گیرند و به اشتراک بگذارند، تا افراد، اجتماعات و مردمان قادر شوند، بر پایه اهداف و اصول منشور ملل متحد و احترام کامل و پاس داشت، بیانیه جهانی حقوق بشر در ارتقاء توسعه پایدار و بهبود کیفیت زندگی خویش، به طور کامل استعدادهای خود را محقق سازند.

هدف اصلی تحقیق: شناخت روند مصوبات اجلاس‌های سازمان ملل درباره "جامعه‌ی اطلاعاتی" و "آزادی اطلاعات" می‌باشد و همچنین آشنا کردن ایران با مباحثات اصلی پیرامون جامعه‌ی اطلاعاتی و آزادی اطلاعات که مورد تأکید در اسناد یونسکو می‌باشد و ایران با شناخت موضوعات اهداف و زمینه‌های اصلی پیرامون جامعه اطلاعاتی و آزادی اطلاعات بتواند مشارکت فعال در جامعه‌ی اطلاعاتی داشته باشد.

سؤالات تحقیق

۱. موضوعات و مفاهیم مورد تأکید درباره‌ی جامعه اطلاعاتی و آزادی اطلاعات در اسناد یونسکو چه می‌باشد؟
۲. نقش رسانه‌ها در مواد قانونی پرتکل‌ها و یا بیانیه‌های سازمان ملل در باب جامعه اطلاعاتی و آزادی اطلاعات چه می‌باشند؟
۳. رویکرد اسناد یونسکو، به نقش بخش خصوصی و جامعه مدنی در تحقق جامعه اطلاعاتی و آزادی اطلاعات چگونه بوده است؟
۴. رویکرد اسناد اجلاس، به تقویت فرهنگ همکاری و مساعدت بین‌المللی چیست؟
۵. نقش صلح جهانی، در اسناد اجلاس جهانی سران در باب جامعه اطلاعاتی و آزادی اطلاعات چگونه بوده است؟
۶. تأثیر اجتماعی فرهنگی فناوری‌های نوین ارتباطی مورد تأکید، در اسناد اجلاس جهانی در باب جامعه اطلاعاتی و آزادی اطلاعات چه می‌باشند؟
۷. توجه به هویت فرهنگی و تکثر زبانی، در اسناد یونسکو درباره‌ی جامعه اطلاعاتی و آزادی اطلاعات چگونه می‌باشد.
۸. زیر ساخت‌ها و زمینه‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی مورد تأکید، در اسناد اجلاس جهانی سران در باب آزادی اطلاعات و جامعه اطلاعاتی چه می‌باشد؟
۹. رویکرد اسناد به ماهیت مطلب (آزادی اطلاعات و جامعه‌ی اطلاعاتی) چه می‌باشد.

چارچوب نظری تحقیق:

نظریه‌ها و مفاهیم تئوریک ارکان اساسی علوم را تشکیل می‌دهند و تمام تفسیرها و تحلیل‌های ما از پدیده‌های طبیعی و اجتماعی، در قالب تئوری‌ها صورت می‌گیرد. بدون ذهن مسلح به تئوری، قادر به نگاهی علمی به جهان پیرامونی خود نیستیم، تئوری به داده‌ها و مشاهدات هر فرد نظم و ترتیب و میدان می‌دهد، و در واقع نظریه حکم فانوس در شبی تاریک دارد. در این تحقیق از نظریه جامعه اطلاعاتی (دانیل بل)، جامعه شبکه ای (مانوئل کاستلز)، نظریه استفاده و رضایتمندی و نیاز جویی استفاده شده است.

روش پژوهش

برای بررسی مواد و پروتکل‌های اسناد یونسکو در باب جامعه آزادی اطلاعات از روش تحلیل محتوا^۳ استفاده شده است. تحلیل محتوا روشی است که به منظور بررسی منظم و مقدراری محتوی آشکار ارتباطات صورت می‌گیرد. «به عقیده برلسون تحلیل محتوا نوعی تکنیک پژوهشی است که برای توصیف عینی، منظم و تا آنجا که ممکن است کمی محتوای ارتباطات با هدف نهایی تفسیر داده‌ها به کار می‌رود. در این بررسی از دو تکنیک مقوله‌ای (توصیفی) و ارزیابی (استنباطی) استفاده شده است. واحد تحلیل در این بررسی هر یک از مواد اسناد و بیانیه‌ها درباره‌ی جامعه اطلاعاتی و آزادی اطلاعات از سال ۱۹۸۷ میلادی تا سال ۲۰۰۳ می‌باشد. جامعه‌ی آماری در این بررسی کلیه‌ی مطالب اسناد یونسکو درباره‌ی جامعه اطلاعاتی و آزادی اطلاعات می‌باشد و این توجه از سال ۱۹۸۷ تا سال ۲۰۰۳ صورت گرفته است. سطح تجزیه و تحلیل داده‌ها: این پژوهش در سطح خرد^۴ و کلان انجام می‌شود. رویه جمع‌آوری اطلاعات: اطلاعات مورد نظر در نهایت به صورت مطالعه اسنادی جمع‌آوری شده است. پس از بررسی منابع و متغیرهای اصلی تحقیق و تکمیل فعل روش‌شناسی دستورالعمل کدگذاری تهیه و بر مبنای دور مورد بررسی اطلاعات کدگذاری شد و پس از کدگذاری طبقه‌بندی پس از برنامه نویسی کامپیوتری وارد شده و پردازش شد و دو دسته جداول یک بُعدی (توزیع فراوانی) و دو بُعدی (تحلیلی) اخذ و پس از آن توصیف و تحلیل یافته‌ها انجام شد. سنجش ضریب قابلیت اعتماد با توجه به متغیرهای تعیین شده و دستورالعمل آماده شده به منظور سنجش ضریب قابلیت اعتماد ۱۵ درصد کل داده‌ها در خصوص ۲ متغیر ماهیت مطلب و موضوعات دوباره کدگذاری شد و حاصل هر دو کدگذاری مشابه هم گردید. در قالب فرمول اسکات ضریب توافق برابر با یک گردید.

تجزیه تحلیل جداول دوبعدی

رابطه بین ماهیت مطلب و موضوعات مختلف

نتایج به دست آمده نشان دهنده‌ی این مطلب است که در خصوص جامعه‌ی اطلاعاتی بیشترین تأکید بر تأثیرات جامعه اطلاعاتی در سطح توسعه اقتصادی، سیاسی و فرهنگی می‌باشد. همچنین تأکید بر ایجاد زیرساخت‌های ارتباطی و کاهش شکاف دیجیتال می‌باشد. در حالیکه در بحث‌های مربوط به آزادی اطلاعات بیشترین تأکید بر آزادی بیان و جریان آزاد اطلاعات، و ایجاد زیرساخت‌های ارتباطی و کاهش شکاف دیجیتال دارد.

رابطه بین ماهیت مطلب و مفاهیم مورد تأکید

نتایج حاصله نشان داد که بیشترین مفاهیم مورد تأکید در جامعه اطلاعاتی به "ظرفیت‌سازی در ارتباط و اطلاعات"، و "امحای فقر و تنوع زبانی و فرهنگی" اختصاص دارد. و در آزادی اطلاعاتی به "جریان آزاد اطلاعات"، و "حفظ مالکیت معنوی" اختصاص دارد. در این حال حفظ "مالکیت معنوی"، و اطمینان و "امنیت و مشارکت دموکراتیک"، کمترین سهم را در مفاهیم مورد تأکید در خصوص جامعه اطلاعاتی دارد. "اهمیت اینترنت" و استفاده از استانداردها کمترین سهم را در مفاهیم مورد تأکید در خصوص آزادی اطلاعات دارند.

رابطه بین ماهیت مطلب و ظرفیت‌سازی

نتایج به دست آمده نشان دهنده‌ی این مطلب است که در خصوص ظرفیت‌سازی در جامعه‌ی اطلاعاتی بیشترین تأکید بر "ارتقاء مهارت‌ها و سواد الکترونیکی و آموزشی حرفه‌های ارتباطی"، و "دسترسی به میراث دیجیتال و پرکردن شکاف دیجیتال" می‌باشد. در حالیکه در بحث‌های مربوط به آزادی اطلاعات در رابطه با ظرفیت‌سازی بیشترین تأکید

^۳ Analysis Content .

^۴ بخش اول توصیف یافته‌ها بخش دوم تحلیل یافته‌ها

بر "ارتقاء و ترفیع گردش آزاد اطلاعات در سطوح ملی و بین‌المللی"، و "ارتقاء مهارت‌ها و سواد الکترونیکی و آموزشی حرفه‌های ارتباطی" دارد. و مشارکت زنان و برابری جنسی کمترین سهم را در ظرفیت سازی در جامعه اطلاعاتی دارد. و دسترسی به میراث دیجیتال و پرکردن شکاف دیجیتال و ارتقاء ظرفیت‌های ملی و مشارکت طرف‌های ذی نفع کمترین سهم را در ظرفیت سازی در آزادی اطلاعات دارند.

رابطه بین ماهیت مطلب و زمینه‌های مورد تأکید

نتایج حاصله نشان می‌دهد که در جامعه اطلاعاتی در رابطه با زمینه‌های مورد تأکید بیشترین تأکید بر "اهمیت اینترنت و استاندارد سازی" با ۱۶/۷ درصد، تنوع فرهنگی و زبانی و شکاف دیجیتال با ۱۵/۱ درصد می‌باشد. در آزادی اطلاعات در رابطه با زمینه‌های مورد تأکید بیشترین تأکید بر جریان آزاد اطلاعات در سطح بین‌المللی با ۲۳/۸ درصد، و تنوع زبانی و فرهنگی و شکاف دیجیتال با ۶/۲ درصد می‌باشد. فرآیند جهانی سازی اقتصادی و ایجاد اطمینان و امنیت در استفاده از فناوری‌های ارتباط کمترین سهم را در زمینه‌های مورد تأکید در جامعه اطلاعاتی دارد. و همکاری دولت‌ها و بخش خصوصی، و جامعه مدنی کمترین سهم را در زمینه‌های مورد تأکید در آزادی اطلاعات به خود اختصاص داده‌است.

رابطه ماهیت مطلب و نقش رسانه‌ها

نتایج بدست آمده نشان می‌دهد که در جامعه اطلاعاتی در رابطه با نقش رسانه‌ها بیشترین تأکید بر نقش رسانه‌ها در تکرار منابع اطلاعاتی و تبلیغ میراث دیجیتال با ۲۴/۱ درصد، و جلوگیری از سوء استفاده از فناوری اطلاعاتی و تقویت صلح و تفاهم بین‌المللی با ۱۱ درصد می‌باشد. در حالیکه در بحث آزادی اطلاعات در رابطه با نقش رسانه‌ها بیشترین تأکید بر نقش رسانه‌ها در عرصه آزادی بیان با ۱۵/۱ درصد، و بهینه سازی متعادل و متنوع تصویر زنان در رسانه‌ها با ۶/۴ درصد، کاهش خشونت در رسانه‌های الکترونیک با ۶/۴ درصد می‌باشد. بهینه سازی متعادل و متنوع تصویر زنان در رسانه‌ها با ۴/۹ درصد، کمترین سهم را در نقش رسانه‌ها در رابطه با جامعه اطلاعاتی دارد. جلوگیری از سوء استفاده از فناوری اطلاعات و تقویت صلح و تفاهم بین‌المللی با ۱/۳ درصد، کمترین سهم را در نقش رسانه‌ها در رابطه با آزادی اطلاعات دارد.

رابطه بین ماهیت مطلب و نقش دولت‌ها

نتایج حاصله نشان می‌دهد که در خصوص جامعه‌ی اطلاعاتی در رابطه با نقش دولت‌ها بیشترین تأکید بر مشارکت در فرایند ارتباطات و میراث دیجیتال با ۱۴/۶ درصد، و همکاری میان دولت‌ها و دیگر طرف‌های ذی نفع (بخش خصوصی، جامعه‌ی مدنی) با ۱۲/۳ درصد می‌باشد. در حالیکه در خصوص آزادی اطلاعاتی و رابطه با نقش دولت‌ها بیشترین تأکید بر ایجاد آزادی‌های عمومی و آزادی اطلاعات با ۱۴/۱ درصد، و سیاست توسعه ملی و استاندارد سازی و مستند سازی اسناد و مدارک با ۶/۴ درصد می‌باشد. کمترین نسبت در جامعه‌ی اطلاعاتی اختصاص به مستند سازی اسناد و مدارک با ۸/۳ درصد دارد. کمترین نسبت در آزادی اطلاعات در رابطه با نقش رسانه‌ها اختصاص به ایجاد نقاط دسترسی عمومی چند منظوره با ۱/۸ درصد دارد.

رابطه بین ماهیت مطلب و بخش خصوصی

نتایج حاصله نشان می‌دهد که در جامعه‌ی اطلاعاتی و آزادی اطلاعات در رابطه با نقش بخش خصوصی بیشترین تأکید بر تعهد بخش خصوصی به توسعه فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی، و همکاری میان بخش عمومی و خصوصی می‌باشد. در جامعه اطلاعاتی و آزادی اطلاعات کمترین نسبت اختصاص به تعهد بخش خصوصی به توسعه اینترنت می‌باشد.

رابطه بین ماهیت مطلب و نقش جامعه مدنی

نتایج حاصله نشان می‌دهد که بیشترین نقش جامعه مدنی در جامعه اطلاعاتی به حمایت از رسانه‌ها و توسعه ارتباطات و دسترسی آزاد به اطلاعات حوزه‌ی عمومی، با ۱۹/۷ درصد، و مشارکت کامل در تمام سطوح ملی، منطقه‌ای، بین‌المللی با ۱۴/۴ درصد اختصاص دارد. بیشترین نقش جامعه مدنی در رابطه با آزادی اطلاعات مربوط به حمایت و ضمانت کردن آزادی مطبوعات و جریان آزاد اطلاعات با ۱۹ درصد، و حمایت از رسانه‌ها و توسعه ارتباطات و دسترسی آزاد به اطلاعات حوزه‌ی عمومی دارد. در صورتی که حمایت و ضمانت کردن آزادی مطبوعات و جریان آزاد اطلاعات با ۴/۱ درصد کمترین سهم را در نقش جامعه مدنی در رابطه با جامعه اطلاعاتی دارد. مشارکت کامل در تمام سطوح ملی، منطقه‌ای، بین‌المللی کمترین سهم را در نقش جامعه مدنی در رابطه با آزادی اطلاعات دارد.

رابطه‌ی بین ماهیت مطلب و تقویت فرهنگ همکاری و مساعدت بین‌المللی

نتایج بدست آمده نشان می‌دهد که در خصوص جامعه‌ی اطلاعاتی با فرهنگ همکاری و مساعدت بین‌المللی بیشترین تأکید بر همکاری فنی بین‌المللی و مشارکت بین‌المللی با ۱۷/۷ درصد، و ارتباطات متقابل بین فرهنگ‌ها و تنوع زبانی با ۱۳/۶ درصد، می‌باشد. در حالی که در خصوص آزادی اطلاعات در رابطه با فرهنگ همکاری و مساعدت بین‌المللی بیشترین تأکید بر تمرکز بر روی آزادی بیان با ۱۵/۱ درصد، و همکاری فنی بین‌المللی و مشارکت بین‌المللی با ۱۱/۸ درصد می‌باشد.

رابطه‌ی بین ماهیت مطلب و اطلاعات و دموکراسی

نتایج بدست آمده نشان می‌دهد که در خصوص جامعه اطلاعاتی در رابطه با اطلاعات و دموکراسی بیشترین تأکید، بر توسعه زیر ساخت‌ها و مهارت‌ها و قابلیت‌های ارتباطی با ۱۶/۹ درصد، و دسترسی نقاط محروم به اطلاعات و مستند سازی با ۱۴/۱ درصد می‌باشد. کمترین تأکید بر رأی دادن توسط اینترنت با ۳/۸ درصد می‌باشد. در خصوص آزادی اطلاعات در رابطه با اطلاعات و دموکراسی بیشترین تأکید بر توسعه زیر ساخت‌ها و مهارت‌ها و قابلیت‌های ارتباطی با ۱۴/۱ درصد، و حمایت از آزادی‌های بنیادین و مسئولیت‌پذیری با ۱۲/۳ درصد می‌باشد. کمترین تأکید بر رأی دادن توسط اینترنت با ۱/۸ درصد می‌باشد.

رابطه بین ماهیت مطلب و صلح جهانی

نتایج بدست آمده نشان می‌دهد که در رابطه‌ی بین صلح جهانی و ماهیت مطلب، ارائه متناسب فناوری‌ها در سطح جهان با جمع ۳۴/۱ درصد، بیشترین موضوع صلح جهانی در آزادی اطلاعات و جامعه اطلاعاتی را به خود اختصاص داده است.

بعد از ارائه متناسب فناوری‌ها در سطح جهان، تقویت هویت فرهنگی و رعایت حقوق داخلی و سیاسی، ایجاد فرهنگ قانونی و تنوع فرهنگی، بی طرف بودن تکنولوژی‌های اطلاعاتی و بیشترین نقش در موضوع صلح جهانی در جامعه‌ی اطلاعاتی و آزادی اطلاعات داشتند.

رابطه بین ماهیت مطلب و سیستم‌های اطلاعاتی برای گسترش

نتایج بدست آمده نشان می‌دهد که در بین سیستم‌های اطلاعاتی و ماهیت مطلب (آزادی اطلاعات و جامعه اطلاعاتی)، سیستم‌های اطلاعاتی و دسترسی به دانش و اطلاعات حوزه‌ی عمومی با جمع ۲۶/۲ درصد، بیشترین مطلب سیستم‌های اطلاعاتی در آزادی اطلاعات و جامعه اطلاعاتی به خود اختصاص داده‌اند.

بعد از سیستم‌های اطلاعاتی و دسترسی به دانش و اطلاعات حوزه‌ی عمومی، کاربرد دانش فنی و علمی توسعه یافته در زمینه میراث دیجیتال، تقویت سیستم‌های اطلاعاتی ملی و ایجاد قوانین ملی در آن، و اطلاعات تخصصی و استاندارد کردن روابط متقابل سیستم‌ها بیشترین نقش را در موضوع سیستم‌ها اطلاعاتی برای گسترش در رابطه با جامعه اطلاعاتی و آزادی اطلاعات داشتند.

رابطه بین ماهیت مطلب و زیر ساخت‌ها و زمینه‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی پیشبرد جامعه اطلاعاتی نتایج به دست آمده نشان می‌دهد که در خصوص جامعه‌ی اطلاعاتی در رابطه با زمینه‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی پیشبرد جامعه‌ی اطلاعاتی بیشترین تأکید بر توانمندسازی سخت‌افزاری فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات در کشورهای در حال توسعه با ۱۳/۶ درصد، و سیاست گذاری و برنامه‌ریزی ملی برای توسعه ارتباطات و جریان آزاد اطلاعات با ۳۱/۱ درصد می‌باشد.

در خصوص آزادی اطلاعات در رابطه با زیر ساخت‌ها و زمینه‌های اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی پیشبرد جامعه اطلاعاتی بیشترین تأکید بر سیاست گذاری و برنامه ریزی ملی برای توسعه ارتباطات و جریان آزاد اطلاعات با ۲۰ درصد و آماده‌سازی نرم‌افزاری برای محتوایات محلی و ملی (مستند سازی) با ۷/۷ درصد می‌باشد. در مورد جامعه‌ی اطلاعاتی و آزادی اطلاعات کمترین تأکید مربوط به زیر ساخت در نیل به اهداف دگر پذیری دیجیتالی می‌باشد.

رابطه بین ماهیت مطلب و راهبرد ارتباط نوین و اولویت‌ها

نتیجه‌گیری کلی نشان می‌دهد که در خصوص جامعه اطلاعاتی در رابطه با راهبرد ارتباط نوین و اولویت‌ها بیشترین تأکید بر توسعه زیر ساخت‌ها و مهارت‌ها و امنیت اطلاعات با ۲۰/۳ درصد، و ایجاد امکان گفتگو برای جوامع و تقویت هویت فرهنگی با ۱۹/۷ درصد می‌باشد. کمترین تأکید بر روی حمایت از سازمان‌های ارتباطی دو طرفه با ۵/۱ درصد می‌باشد. در حالی که در خصوص آزادی اطلاعات در رابطه با راهبرد ارتباط نوین و اولویت‌ها بیشترین تأکید بر راهبردهای الکترونیکی برای ریشه کنی فقر و تداوم میراث فرهنگی ۱۲/۳ درصد، و حمایت از سازمان‌های ارتباطی دوطرفه به ۹ درصد می‌باشد و کمترین تأکی دبر ایجاد امکان گفت و گو برای جوامع و تقویت هویت فرهنگی با ۸/۲ در صد می‌باشد.

رابطه بین ماهیت مطلب و جریان آزاد اطلاعات

نتیجه‌گیری کلی نشان می‌دهد که تحکیم مکانیسم‌های تبادلی برای ترویج و تکثر اطلاعات با جمع ۲۳/۱ درصد بیشترین مطلب جریان آزاد اطلاعات در جامعه‌ی اطلاعات و آزادی اطلاعات را به خود اختصاص داده است. بعد از تحکیم مکانیسم‌های تبادلی برای ترویج و تکثر اطلاعات اشاعه جریان آزاد اطلاعات در سطوح ملی و بین‌المللی با ۲۱ درصد، ارتقاء دسترسی آزاد به اطلاعات حوزه‌ی عمومی با ۱۷/۹ درصد، پیشبرد اشاعه گسترده‌تر و متعادل‌تر اطلاعات با ۱۵/۱ درصد، تشکیلات حرفه‌ای اطلاعات با ۱۴/۱ درصد، و ترغیب و تشویق گردش آزاد اطلاعات و اهمیت چند زبانه بودن با ۸/۷ درصد، بیشترین نقش را در جریان آزاد اطلاعات در جامعه‌ی اطلاعاتی و آزادی اطلاعات داشته‌اند.

رابطه بین ماهیت مطلب و آزادی بیان و رسانه‌های مستقل تکثر گرا

نتیجه‌گیری کلی نشان می‌دهد که در خصوص جامعه‌ی اطلاعاتی و آزادی اطلاعاتی در رابطه با آزادی بیان و رسانه‌های مستقل تکثر گرا بیشترین تأکید بر آزادی بیان و تکثر رسانه‌ها می‌باشد. سایر زمینه‌های برجسته در جامعه‌ی اطلاعاتی در رابطه با آزادی بیان و رسانه‌های مستقل، بعد از آزادی بیان و تکثرگرایی رسانه‌ها، به ترتیب بر طرف کردن موانع

آزادی بیان با ۱۵/۹ درصد، توسعه رسانه‌های گروهی ۱۳/۳ درصد، پیشبرد برنامه‌های تلویزیون و رادیویی (درباره‌ی نوجوان و محیط خانواده) با ۵/۶ درصد، آزادی بیان خالص در اینترنت با ۵/۴ درصد، و کمترین نسبت مربوط به حق ارتباط داشتن با ۴/۴ درصد می‌باشد.

سایر زمینه‌های برجسته در آزادی اطلاعات در رابطه با آزادی بیان و رسانه‌های مستقل و تکرر گرا بعد از آزادی بین و تکرر گرای رسانه‌ها، به ترتیب پیشبرد برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی (درباره‌ی نوجوان و محیط خانواده) با ۱۰ درصد، توسعه رسانه‌های گروهی با ۷/۲ درصد، برطرف کردن موانع آزادی بیان با ۶/۴ درصد، آزادی بیان خالص در اینترنت با ۱/۵ درصد، و حق ارتباط داشتن با ۰/۸ درصد می‌باشد.

رابطه‌ی بین ماهیت مطلب و اهداف جامعه‌ی اطلاعات مورد تأکید در بیانیه‌ها

نتایج به دست آمده نشان می‌دهد که در خصوص جامعه‌ی اطلاعاتی در رابطه با آرمان‌ها و اهداف مورد تأکید در بیانیه‌ها بیشترین نسبت یعنی ۲۵/۸ درصد، مربوط به تنوع زبانی و دسترسی همه مردم جهان به فناوری اطلاعاتی و ارتباطی می‌باشد. در خصوص آزادی اطلاعات بیشترین نسبت یعنی ۳۵/۶ درصد، مربوط به گسترش رسانه‌ها و دموکراسی و آزادی می‌باشد.

در جامعه‌ی اطلاعاتی در رابطه با اهداف کمترین نسبت یعنی ۵/۸ درصد، مربوط به اتصال همه‌ی ادارات به پایگاه‌های اینترنتی می‌باشد. در آزادی اطلاعات در رابطه با اهداف کمترین نسبت یعنی ۳/۴ درصد مربوط به اتصال مراکز بهداشتی و بیمارستان‌ها به فناوری اطلاعاتی و ارتباطی می‌باشد.

رابطه‌ی بین ماهیت مطلب و توسعه ارتباطات

نتایج به دست آمده نشان می‌دهد که در خصوص جامعه‌ی اطلاعاتی در رابطه با توسعه ارتباطات بیشترین تأکید بر توسعه ظرفیت‌های تولید و زیر ساخت‌ها، و تقویت برنامه بین‌المللی برای توسعه ارتباطات و تنوع زبانی؛ و ارتباطات در خدمت انسان، می‌باشد.

در حالی که در خصوص آزادی اطلاعات در رابطه با توسعه ارتباطات تأکید بر مشارکت زنان، و ارتباطات در خدمت انسان، و توسعه ظرفیت‌های تولید زیر ساخت‌ها می‌باشد. در جامعه‌ی اطلاعاتی تأکید بر افزایش آموزش روزنامه نگاران و سایر مشاغل ارتباطی کمترین سهم را دارا می‌باشد. در آزادی اطلاعات تأکید بر توسعه مواد مناسب آموزشی در طرح چند رسانه‌ای، کمترین سهم را دارا می‌باشد.

رابطه‌ی بین ماهیت مطلب و هویت فرهنگی و تکرر زبانی

نتیجه‌گیری کلی نشان می‌دهد که دیجیتال شدن مجموعه‌های فرهنگی با جمع ۳۰/۵ درصد، بیشترین موضوع هویت فرهنگی و تکرر زبانی را در جامعه‌ی اطلاعاتی و آزادی اطلاعات به خود اختصاص داده‌است.

بعد از دیجیتال شدن مجموعه‌های فرهنگی، ایجاد سیاست‌هایی برای حفاظت از تنوع فرهنگی و زبانی با جمع ۲۸/۲ درصد، موتورهای جستجو چند زبانی با جمع ۱۹/۵ درصد، احترام کامل به هویت فرهنگی و توسعه فرهنگی با جمع ۱۷/۷ درصد، و دسترسی به خدمات رسانه‌ای دیجیتالی و سنتی با جمع ۴/۱ درصد، به ترتیب بیشترین نقش را در هویت فرهنگی و تکرر چند زبانی جامعه‌ی اطلاعاتی و آزادی اطلاعات داشتند.

رابطه‌ی بین ماهیت مطلب و مشارکت کشورهای در حال توسعه

نتایج به دست آمده نشان می‌دهد که در خصوص جامعه‌ی اطلاعاتی در رابطه با مشارکت کشورهای در حال توسعه بیشترین نسبت یعنی ۳۱/۵ درصد، به افزایش قابلیت‌های ارتباطی و مستندسازی و تنوع زبانی دارد. کمترین نسبت یعنی ۹/۵ درصد مربوط به جذب سرمایه‌های خصوصی، داخلی و خارجی می‌باشد.

در خصوص آزادی اطلاعات در رابطه با مشارکت کشورهای در حال توسعه، بیشترین نسبت یعنی ۳۵/۶ درصد، به افزایش قابلیت‌های ارتباطی و مستند سازی و تنوع زبانی اختصاص دارد. کمترین نسبت یعنی ۱۶/۸ درصد مربوط به ایجاد فضای سرمایه گذاری شفاف و با ثبات می‌باشد.

رابطه بین ماهیت مطلب و گردش بین‌المللی اخبار

نتیجه‌گیری کلی نشان می‌دهد که مکانیسم تبدیلی برای چرخش اطلاعات با جمع ۲۴/۹ درصد، بیشترین موضوع گردش بین‌المللی اخبار را در جامعه‌ی اطلاعاتی و آزادی اطلاعات به خود اختصاص داده است. بعد از مکانیسم تبدیلی برای چرخش اطلاعات، حذف تمامی موانع موجود گردش بین‌المللی اخبار با جمع ۲۵/۴ درصد، دسترسی آزاد و همگانی به فناوری اطلاعات و ارتباطات با جمع ۲۳/۸ درصد، و نقش بزرگراه‌های ارتباطی با جمع ۱۶/۴ درصد، و حمایت از فناوری‌های مناسب و کم هزینه با جمع ۷/۴ درصد، به ترتیب بیشترین نقش را در گردش بین‌المللی اخبار در جامعه‌ی اطلاعاتی و آزادی اطلاعات داشته‌اند.

رابطه بین ماهیت مطلب و اطمینان و امنیت در استفاده از فناوری‌های ارتباطی و اطلاعاتی

نتیجه‌گیری کلی نشان می‌دهد که توجه به چالش‌ها و موانع در برابر فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی با جمع ۳۶/۹ درصد، بیشترین موضوع اطمینان و امنیت در استفاده از فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی را در جامعه‌ی اطلاعاتی و آزادی اطلاعات به خود اختصاص داده است. و بعد از آن ارتقای همکاری میان دولت‌ها و سازمان ملل برای توسعه ارتباطات با جمع ۲۹/۷ درصد، توجه به مسائل امنیت شبکه و اطلاعات با جمع ۲۱/۱ درصد، شناسایی جرم‌های اینترنتی توسط دولت و بخش خصوصی با جمع ۷/۲ درصد، و حفظ حریم خصوصی در اینترنت توسط دولت و بخش خصوصی با ۵/۱ درصد، به ترتیب بیشترین نقش را در اطمینان و امنیت در استفاده از فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی در جامعه اطلاعاتی و آزادی اطلاعات را داشته‌اند.

رابطه بین ماهیت مطلب و آزادی اطلاعات

نتایج به دست آمده نشان می‌دهد که جریان آزاد عقاید از طریق کلمه و تصویر با جمع ۲۵/۴ درصد، بیشترین موضوع آزادی اطلاعات را در جامعه‌ی اطلاعاتی و آزادی اطلاعات به خود اختصاص داده است. بعد از جریان آزاد عقاید از طریق کلمه و تصویر، آزادی بیان و آزادی مطبوعات با جمع ۲۴/۶ درصد، اشاعه آزادی چاپ و نشر و استقلال رسانه‌ها با جمع ۲۱/۸ درصد، و محافظت از آزادی اطلاعات از تمام محدودیت‌ها با جمع ۱۹/۲ درصد، و مشخص کردن روز آزادی مطبوعات با جمع ۹/۲ درصد، به ترتیب بیشترین موضوع را در آزادی اطلاعات در رابطه با جامعه اطلاعاتی و آزادی اطلاعات داشتند.

رابطه بین ماهیت مطلب و موانع مورد تأکید

نتایج حاصله نشان می‌دهد که در خصوص جامعه‌ی اطلاعاتی در رابطه با موضوع موانع بیشترین تأکید بر تصفیه کردن مفاهیم با ۱۹/۲ درصد، و نظارت بر ارتباطات با ۱۷/۲ درصد می‌باشد. کمترین نسبت یعنی ۱۰/۳ درصد مربوط به جاسوسی بر اینترنت می‌باشد. در خصوص آزادی اطلاعات در رابطه با موانع بیشترین تأکید بر وسوسه سانسور با ۲۱/۳ درصد، و تصفیه کردن و فیلتر کردن مفاهیم با ۹/۲ درصد می‌باشد. کمترین تأکید بر جاسوسی بر اینترنت با ۰/۱ درصد می‌باشد.

رابطه بین ماهیت مطلب و مشارکت در ایجاد توسعه‌ی شبکه‌های منطقه‌ای

نتایج به دست آمده نشان می‌دهد که در خصوص جامعه‌ی اطلاعاتی و آزادی اطلاعات در رابطه با مشارکت در ایجاد توسعه شبکه‌های منطقه‌ای، بیشترین تأکید بر ایجاد همکاری منطقه‌ای و بین‌المللی با جمع ۳۱ درصد، و اهمیت شبکه‌های منطقه‌ای در ترویج مشارکت بین‌المللی و تقویت فرهنگی با جمع ۳۰ درصد می‌باشد. و تکمیل احتیاجات

ارتباطی در سطح محلی با جمع ۶/۴ درصد، کمترین نسبت را در رابطه با مشارکت در ایجاد توسعه شبکه‌های منطقه‌ای در جامعه اطلاعاتی و آزادی اطلاعات دارا می‌باشد.

رابطه بین ماهیت مطلب و زمینه‌های پیشبرد اطلاعات و ارتباطات الکترونی

نتیجه‌گیری کلی نشان می‌دهد که دموکراسی الکترونی و آموزش چند زبانی با جمع ۲۹/۷ درصد، و اشتغال الکترونی و تجارت الکترونی با جمع ۲۲/۳ درصد، و بهداشت و پزشکی الکترونیک با جمع ۹/۵ درصد، به ترتیب بیشترین نقش را در رابطه با زمینه‌های پیشبرد اطلاعات و ارتباطات الکترونی در جامعه‌ی اطلاعاتی و آزادی اطلاعات دارا می‌باشد. استقرار سیستم‌های ماهواره‌ای با جمع ۵/۶ درصد، کمترین نسبت را در این زمینه دارا می‌باشد.

نتیجه‌گیری

از جنبه‌های پرداخته شده در این تحقیق موضوعات و مفاهیم مورد تأکید در بیانیه‌ها می‌باشد که بیشترین تأکید بر آزادی بیان و جریان آزاد اطلاعات می‌باشد. و در رابطه با ظرفیت‌سازی در بیانیه‌ها بیشترین تأکید بر گردش آزاد اطلاعات در سطوح بین‌المللی و ملی می‌باشد. و در رابطه با زمینه‌های مورد تأکید، در بیانیه‌ها بیشترین نسبت اختصاص به جریان آزاد اطلاعات و استانداردسازی است.

در رابطه با موضوع گردش بین‌المللی اخبار در بیانیه‌ها بیشترین تأکید بر تحکیم مکانیسم‌های تبادل برای چرخش اطلاعات و حذف تمام موانع گردش بین‌المللی اختیار می‌باشد. در رابطه با موضوع هویت فرهنگی در بیانیه‌ها بیشترین تأکید بر دیجیتال شدن مجموعه فرهنگی و سیاست‌هایی برای تقویت و ارتقاء تنوع فرهنگی است. در زمینه نقش رسانه‌ها در بیانیه‌ها بیشترین مطلب اختصاص به نقش رسانه‌ها در تکرار منابع اطلاعاتی و تبلیغ میراث دیجیتال دارد. در رابطه با کثرت‌گرایی بیشترین تأکید بر آزادگرایی اقتصادی و توسعه فناوری می‌باشد. در زمینه پرکردن شکاف دیجیتال بیشترین تأکید در اسناد سازمان ملل بر ظرفیت‌سازی و توسعه فرهنگی است. همچنین جریان آزاد اطلاعات، گردش بین‌المللی اخبار، ظرفیت‌سازی به خصوصیت (اقتصاد اطلاعاتی و ظهوری قطب‌های متقابل) در جامعه شبکه‌ای مربوط می‌شود. و دیجیتال شدن مجموعه فرهنگی و سیاست‌هایی برای تقویت و ارتقاء تنوع فرهنگی به دیگر خصوصیت جامعه شبکه‌ای یعنی خصوصیت (فرهنگ واقعیت مجازی) مربوط می‌شود. نتیجه آزادگرایی اقتصادی و توسعه فناوری نوین به خصوصیت (اقتصاد جهانی) جامعه شبکه‌ای مربوط می‌شود.

نتیجه بدست آمده دیگر، نقش رسانه‌ها در تکرار منابع اطلاعاتی و تبلیغ میراث دیجیتال و آزادی بیان به خصوصیت (سیاست برابال رسانه‌ها) جامعه شبکه‌ای مرتبط می‌شود و نتیجه تحکیم مکانیسم‌های تبادل برای چرخش اطلاعات و حذف تمام موانع گردش بین‌المللی اخبار به خصوصیت دیگر جامعه شبکه‌ای یعنی ظهور قطب‌های متقابل مربوط می‌شود.

از جمله موارد پرداخته شده دیگر در این تحقیق گفت و گوی تمدن‌ها می‌باشد که این باب به کثرت‌گرایی زبان و آموزش و استقلال و کثرت‌گرایی رسانه‌ها تأکید دارد. در رابطه با موضوع جامعه مدنی در بیانیه بیشترین تأکید بر حمایت از رسانه‌ها و توسعه ارتباطات دسترسی به اطلاعات عمومی است. و همچنین در رابطه با موضوع فرهنگ همکاری در اسناد بیشترین تأکید بر تقویت فرهنگ همکاری و مساعدت بین‌المللی و همکاری فنی بین‌المللی می‌باشد. در رابطه با موضوع میراث دیجیتال در اسناد بیشترین تأکید بر حفظ و نگهداری تصاویر ثابت و مستندسازی می‌باشد. در خصوص موضوع مشارکت فعال در زمینه ایجاد توسعه شبکه منطقه‌ای در اسناد بیشترین توجه به ایجاد همکاری منطقه‌ای و بین‌المللی در جهت توسعه ارتباطات می‌باشد. و در رابطه با موضوع توسعه ابزارهای مناسب آموزشی در اسناد بیشترین تأکید بر ارائه ابزارهای آموزشی سمعی و بصری چند زبانی و محافظت از میراث دیجیتال می‌باشد.

در رابطه با مشارکت کشورهای در حال توسعه در اسناد بیشترین تأکید بر افزایش قابلیت‌های ارتباطی و مستندسازی و تنوع زبانی می‌باشد. و در رابطه با جریان آزاد اطلاعات در اسناد سازمان ملل بیشترین تأکید بر تحکیم مکانیسم‌های تبادل و آزادی بیان و تکرر رسانه‌های مستقل می‌باشد. و در رابطه با توسعه ارتباطات در اسناد سازمان ملل بیشترین تأکید بر توسعه ظرفیت‌های تولید و زیر ساخت‌ها می‌باشد. که بر اساس نظریه نیازجویی سازمان ملل با توجه به نیاز کشورها برای رسیدن به جامعه اطلاعاتی بر این مسائل تأکید بیشتر نموده است.

در نظر نیازجویی مخاطب پویا فرض شده است که مخاطبان جامعه اطلاعاتی تمامی کشورهای عضو سازمان ملل می‌باشند. در این نظریه مخاطبان برای تأمین نیازهای اطلاعاتی و نیازهای خود به وسایل ارتباط جمعی روی می‌آورند و در جامعه اطلاعاتی مخاطبان آن (کشورها) برای تأمین نیازهای خود به تکنولوژی‌های ارتباطی و اطلاعاتی روی می‌آورند. کاتز و همکارانش در نظریه نیازجویی با توصیفی که از رویکرد نیازجویی (استفاده و خشنودی) عرضه کردند. مؤثرترین نقش را داشتند به نظر کاتز یک فرد با خاستگاه‌های اجتماعی و روان‌شناختی نیازهای خود مواجه است. که این نیازها موجب انتظارات او از رسانه‌های جمعی با سایر موانع است و حاصل آنها ارضای نیازها و پیام‌های دیگری است. که شاید در بسیاری از آنها تعهد دخیل نیست و مخاطب هدفمند عمل می‌کند.

بنابراین اگر انتخاب پاسخگوی نیازهای وی نباشد از آن رویگردان می‌شود. زیرا این انتخاب پاسخگوی نیازهای آن نمی‌باشد. و مخاطب به دنبال محتوایی هستند که بیشترین خشنودی را فراهم کند. یعنی هر قدر احساس کنند که محتوای واقعی نیاز آنان را برآورده می‌کند. احتمال اینکه آن محتوا را انتخاب کنند بیشتر است. با توجه به نظریه نیازجویی است که سازمان ملل بر اساس نیازهای کشورهای برای رسیدن به جامعه اطلاعاتی این موارد را بیشتر مد توجه قرار داده است. تا نیازهای کشورهای مرتفع گردد و به هدف خود برسند.

از جمله موارد پرداخته شده دیگر در این تحقیق موضوع صلح جهانی در بیانیه‌ها می‌باشد. که بیشترین تأکید بر ارائه متناسب فناوری‌ها در سطح جهان است. در رابطه به موضوع سیستم‌های اطلاعاتی در اسناد سازمان ملل بیشترین توجه به سیستم‌های اطلاعاتی برای دسترسی به دانش می‌باشد و در رابطه با موضوع نقش دولت‌ها در بیانیه‌های سازمان ملل، بیشترین تأکید بر ایجاد آزادی‌های عمومی می‌باشد. در رابطه با نقش بخش خصوصی در بیانیه‌های سازمان ملل بیشترین تأکید بر تعهد بخش خصوصی به توسعه فناوری‌های اطلاعاتی است.

در رابطه با موضوع اطلاعات و دموکراسی در اسناد سازمان ملل بیشترین تأکید بر توسعه زیر ساخت‌ها و اطلاعات در خدمت بشر و دموکراسی الکترونی و حکومت الکترونی است. در زمینه موضوع زمینه‌های پیشبرد جامعه اطلاعاتی در اسناد مورد بررسی بیشترین تأکید بر سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی ملی برای توسعه اطلاعات و جریان آزاد اطلاعات است. بیشترین تأکید در رابطه با راهبرد ارتباط نوین در اسناد سازمان ملل، بر روی توسعه زیر ساخت‌ها و مهارت‌ها، راهبرد الکترونیکی برای ریشه کنی فقر است. در رابطه با موضوع تأثیر فناوری‌های نوین در اسناد بیشترین تأکید بر تأثیر اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی است و در زمینه کنترل و ارزش‌یابی پروژه‌های توسعه ارتباطات در اسناد سازمان ملل تأکید بر حمایت از پروژه‌های اثر فرهنگی و اجتماعی تکنولوژی‌های جدید است.

ارائه متناسب فناوری‌ها در سطح جهان، تعهد بخش خصوصی به توسعه فناوری‌های اطلاعاتی و ایجاد آزادی‌های عمومی، سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی ملی برای توسعه اطلاعات و جریان آزاد اطلاعات، توسعه زیر ساخت‌ها و مهارت‌ها و راهبرد الکترونیکی برای ریشه کنی فقر، تأثیر اجتماعی، اقتصادی فرهنگی تکنولوژی نوین، کنترل و ارزش‌یابی پروژه‌های توسعه ارتباطات به خصوصیت چهارم و پنجم جامعه پسا صنعتی که دانیل بل مطرح است مربوط می‌شود و دیگر نتایج مانند: سیستم‌های اطلاعاتی برای دسترسی به دانش، اطلاعات در خدمت بشر، دموکراسی الکترونی، ارتباطات در خدمت بشر، دسترسی به اطلاعات حوزه عمومی، به خصوصیت سوم جامعه پسا صنعتی که دانیل بل مطرح کرده است مربوط می‌شود.

پیشنهادها

اگر چه در جای جای تحلیل یافته پیشنهادها ارائه شده، با این وصف برخی از نکات باقی مانده در این جا آورده می‌شود؛ همه‌ی طرف‌های ذینفع نقش مهمی در جامعه‌ی اطلاعاتی ایفا می‌کنند. به ویژه از طریق مشارکت‌ها، پیشنهاد می‌شود که :

- دولت در طرح‌ریزی و اجرای استراتژی‌های الکترونیکی جامع، آینده نگر و پایدار ملی نقش پیشگام داشته، و در این زمینه تمام کوشش خود را بنماید. و بخش خصوصی و جامعه‌ی مدنی، در گفتگو با حکومت، نقش مشاوره‌ای مهمی در طراحی استراتژی‌های الکترونیکی ملی دارد، و در این زمینه بیشتر تلاش نماید. همچنین پایبندی بخش خصوصی در توسعه و اشاعه فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی، برای زیر ساخت، محتوا و کاربردها حائز اهمیت است. بخش خصوصی فقط یکی از نقش آفرینان بازار نیست بلکه باید در زمینه‌ی گسترده‌تر توسعه پایدار نیز ایفای نقش نماید.

- پایبندی و مشارکت جامعه‌ی مدنی نیز به همین اندازه در ایجاد یک جامعه‌ی اطلاعاتی مهم است، و در به اجرا گذاشتن ابتکارات توسعه‌ای مبتنی بر فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی حائز اهمیت است. پس جامعه‌ی مدنی باید در این زمینه بسیار کوشا باشد. و نهادهای بین‌المللی و منطقه‌ای از جمله نهادهای مالی بین‌المللی نقش مهمی در درآمیختن استفاده از فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی با فرآیند توسعه دارند، و با در دسترس قرار دادن منابع لازم برای ایجاد جامعه‌ی اطلاعاتی به کشورهای در حال توسعه کمک نماید.

- دولت باید مشارکت خود را با بخش خصوصی بیشتر نماید. و برای ایجاد و ارتقای مشارکت میان طرف‌های ذی نفع جامعه‌ی اطلاعاتی در سطح ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی دست اندر کاران باید راه حل‌هایی را بیان کنند. و در چارچوب سیاست‌های توسعه‌ی ملی، محیطی فرصت ساز و رقابتی برای سرمایه گذاری لازم در زمینه زیر ساخت فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی فراهم نماید. و دولت و دیگر طرف‌های ذی نفع (جامعه‌ی مدنی، بخش خصوصی)، باید افزایش دانش و آگاهی کاربران به پیرامون حریم خصوصی در اینترنت و راه‌های حفظ آن را با جدیت تقویت کنند. و همچنین دولت باید اجازه دهد که رسانه‌های مستقل و تکثرگرا در جامعه ما شکل بگیرند. و در زمینه طرح‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات درخواست همکاری و مساعدت بین‌المللی از سازمان‌های مالی بین‌المللی و کشورهای توسعه یافته داشته باشد. و در رابطه با پُر کردن شکاف دیجیتال، بایستی به ظرفیت سازی و توسعه فرهنگی توجه نماید.

- برای رسیدن به توسعه‌ی ارتباطات، دست‌اندر کاران باید به توسعه‌ی ظرفیت‌های تولید و زیر ساخت‌ها و تنوع زبانی توجه ویژه داشته باشند. دولت و مسئولان باید در زمینه دیجیتال شدن مجموعه‌های فرهنگی کوشا باشند.

فهرست منابع:

- مانوئل ماستلز، عصر اطلاعات، ترجمه احمد علیقلیان، تهران: طرح نو، ۱۳۸۰، ص ۲۷.
- Monot, P.etal. Habiter le cybermonde, Paris:P.U.F.1996, P.189.
- Mattelart, A, la mondialisation de La communication, Paris: P.U.F.1996, P.59.
- Marot,J.p.etal. La teleformation . Paris: P.U.F.1996, P.66.
- Leoplod, E.etal. la Securite Information, Paris: Hermas. 1995, P.7.
- Breton, P. la calte de L'internet, Paris: la Decourert, 2000. P.9.
- Pansier, F.etal. la Criminalite sur l'Internet. Paris: P.U.F.2000, P.4.
- Ljubic, M. "Is Tradtional Education Media Deada". Educational Media Interntional. vol.37, No.2. June 2000, P.130.
- <http://www.iran-wsis.org/default.asp?c=A1&R=&I=1&>.